

KADINA YÖNELİK ŞİDDETİN ÖNLENMESİ

Şiddetin Tanımı

- Fiziksel güç veya iktidarın kasıtlı bir tehdit veya gerçeklik biçiminde bir başkasına uygulanması sonucunda maruz kalan kişide yaralanma, ölüm ve psikolojik zarara yol açması ya da açma olasılığı bulunması durumudur (Dünya Sağlık Örgütü).
- Kişinin, fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik açıdan zarar görmesiyle veya acı çekmesiyle sonuçlanan veya sonuçlanması muhtemel hareketleri, buna yönelik tehdit ve baskıyı ya da özgürlüğün keyfî engellenmesini de içeren, toplumsal, kamusal veya özel alanda meydana gelen fiziksel, cinsel, psikolojik, sözlü veya ekonomik her türlü tutum ve davranıştır (Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun).

-
-
- Şiddet eyleminin gerçekleştirildiği kişiler açısından değerlendirildiğinde;
 - Kişinin kendisine yönelik,
 - Kişilerarası,
 - Kolektif şiddet olarak sınıflandırıldığı görülmektedir.
 - Kişilerarası şiddet türlerinden en yaygın olanlarından birinin aile içi şiddet olduğu bilinmektedir.

Aile İçi Şiddet

- Aile içi şiddet' 'eşler ve aile bireyleri arasında çoğunlukla ev içerisinde yaşanan şiddet' ve bireyin hayatının, bedeninin, psikolojik bütünlüğünün ya da özgürlüğünün güç ya da zor kullanılarak tehlikeye uğratılması olarak tanımlanmaktadır (Zara Page ve İnci, 2008).
- Aile içinde meydana gelen, cinsiyete dayalı, kadın üzerinde baskı ve üstünlük kurmayı amaçlayan, tehdit, dayatma, kontrol içeren; psikolojik, cinsel, ekonomik, fiziksel zararlar sonuçlanan, kadının insan haklarını ihlal eden her türlü eylemdir.

Kadına Yönelik Şiddet

- Cinsiyete dayanan, kadını inciten, ona zarar veren, fiziksel, cinsel, ruhsal hasarlarla sonuçlanma olasılığı bulunan, toplum içerisinde ya da özel yaşamında ona baskı uygulanması ve özgürlüklerinin keyfi olarak kısıtlanmasına neden olan her türlü davranış (DSÖ).
- Kamusal ve özel alanda gerçekleşen, kadınların fiziksel, cinsel, duygusal zarar görmesiyle sonuçlanan ya da sonuçlanması olası, her türlü cinsiyet temelli şiddet eylemi veya bu eylemin yapılacağına ilişkin tehdit ya da zorlama ve keyfi olarak özgürlüğün kısıtlanması (Birleşmiş Milletler Kadınlara Yönelik Şiddetin Önlenmesi Bildirgesi, 1993).

Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği ve Kadına Yönelik Şiddet

- Kadına yönelik şiddetin temelinde toplumsal cinsiyet eşitsizliği yer almaktadır.
- Toplumsal cinsiyet rolleri, bir toplumda kadına ve erkeğe yüklenen ve onlardan beklenen farklı düşünce, duyuş ve davranış kalıplarını gösterir.
- Toplumsal cinsiyete dayalı şiddet ise bir kadına yönelik kadın olduğu için yöneltilen veya kadınları orantısız biçimde etkileyen şiddet olarak tanımlanmaktadır (İstanbul Sözleşmesi, 2011). Aynı sözleşmede kadına karşı şiddet kadına yönelik ayrımcılığın bir biçimi olarak ele alınmaktadır.

-
- ▶ Türkiye'nin hemen her yerinde her yaş, meslek ve statüden erkek, hemen her yaş, meslek ve statüden kadına yönelik fiziksel, psikolojik, cinsel ve ekonomik şiddet uygulamaktadır. Bu şiddet türleri bazen aile içinde kalmakta bazen ise topluma kadar yansımaktadır.
 - ▶ Kadınlar gündelik yaşantılarında fiziksel, duygusal, cinsel ve ekonomik olmak üzere farklı şiddet türleriyle karşı karşıyadır. Birçok durumda bu şiddet türlerinin bir arada uygulandığı da görülebilmektedir. Bütün bunlarla birlikte kadına yönelik şiddeti beş başlık altında toplamak mümkündür. Bunlar; sözel, fiziksel, cinsel, duygusal ve ekonomik şiddettir.
 - ▶ Şiddet gören ya da yaşayan çiftler, bunu çocuklarına hissettirmediklerini, onları koruduklarını söylese de şiddetin yaşandığı ailelerde, çocuklarda dahil her birey yaşanan şiddetten olumsuz etkilenmektedir.

Fiziksel Şiddet

- Fiziksel şiddet en çok saptanan ve gözlenen şiddettir. Fiziksel güç kullanarak karşısındakini hırpalamak, dövme eylemleriyle başlayan fiziksel şiddet ölümlerle sonuçlanan olaylara da neden olabilir.
- Fiziksel şiddetin bedende yara, morluk, kırıklar ve beyin hasarı gibi ölüme varan sonuçlar doğurduğu bilinmektedir.
- Fiziksel şiddet gören kadınların hem kişiliğine hem de sağlığına yönelik çok ciddi hak ihlalleri söz konusu olmaktadır.
- Fiziksel şiddet; başkasının vücut bütünlüğüne zarar veren, ona acı çektiren her türlü saldırıyı kastetmektedir. Bireyin fiziksel olarak zarar görmesine neden olan her türlü eylemi kapsayan fiziksel şiddet, sağlıksız koşullarda yaşamaya mecbur bırakmadan namus cinayetine kadar uzanmaktadır. (Kalem, 2019).
- Türkiye'de her üç kadından biri fiziksel şiddet görmektedir. Yüksek öğrenim gören altı erkektekenden biri eşine fiziksel şiddet uygulamaktadır. Kadınların aileye kocalarından daha çok gelir getirmesi dayak riskini iki kat artırmakta, bu durumda olan her üç kadından kişi fiziksel şiddete maruz kalmaktadır (Altınay, 2007).

Psikolojik-Duygusal Şiddet

- Kadınlara yönelik her türlü aşağılama, hakaret, küfür, kadının bedeniyle ya da görüntüsüyle alay etme, bağırma, tehdit etme, sürekli sorguya çekme, görüşlerini ve çalışmalarını küçümseme gibi hareketleri içeren ve ev içinde ya da başka kişilerin bulunduğu yerde yapılan duygusal şiddet en yoğun görülen şiddet biçimlerinden biri olup kadının öz benliğinin yaralanmasına neden olmaktadır.
- Duygusal şiddet kadını küçük düşürmek, küçümsemek, kadının kendini kötü hissetmesini sağlamak, kadını söylediği ya da yaptığı şeylerden utandırmak, alay etmek, kadına sevgi ya da şefkat göstermemek, baskı yapmak ve kadının kendini suçlu hissetmesini sağlamak gibi eylemleri kapsamaktadır (Kalem, 2019).

Ekonomik Şiddet

- ▶ Kadının çalışmasına, düzenli bir iş tutmasına engel olmak, ailenin ekonomik ihtiyaçlarını karşılamamak, kadının iş yaşantısında ilerlemesine yardımcı olabilecek fırsatları değerlendirmesine engel olmak, çok kısıtlı harçlık verip bununla yapılması mümkün olmayan şeyler istemek ve gerçekleşmediğinde olay çıkarmak, çalışmasını reddedip kadının gelirini harcamak, evi zaman zaman terk ederek giderlerle hiç ilgilenmemek, kadının iş bulmasını kolaylaştırıcı becerileri geliştirecek etkinlikleri engellemek, iş yerinde olaya yaratarak kadının işten atılmasına neden olmak gibi şekillerde ortaya çıkan durumlar ekonomik şiddet olarak tanımlanmaktadır (Polat, 1996).
- ▶ Ekonomik şiddet, kadının para harcamasının kısıtlanması, çalışmasına izin verilmemesi, zorla çalıştırılması, ekonomik konulardaki kararların erkek tarafından tek başına alınması, kadının parasının elinden alınması, iş yerinde olay yaratmak suretiyle kadının işten atılmasına neden olunması, kadının iş bulmasını kolaylaştırıcı becerilerinin geliştirilmesinin engellenmesi, ev ihtiyaçlarını karşılayacak maddi kaynaktan yoksun bırakılması, kadını kontrol etmek ya da cezalandırmak amacıyla ekonomik olarak sınırlamak için yapılan her türlü eylemdir. (Kalem, 2019).

Cinsel Şiddet

- Cinsel şiddet, cinsel bir eylem gerçekleştirmeye, istenmeyen cinsel sözler söylemeye, cinsel yaklaşım ve tekliflerde bulunmaya ya da bir kişiyi ticari amaçla cinsel olarak kullanmaya yönelik eylemlerin tümünü kapsamakta olup, kurbanla fail arasındaki ilişki her ne olursa olsun, kurbanın evinde ya da işyerinde sınırlı kalmaksızın her türlü koşulda bir kişinin cinselliğine karşı dolaylı ya da direkt olarak ve zorlamayla yapılan cinsel bir eylem olarak tanımlanmaktadır.
- Birini istemediği yerde, zamanda veya şekilde cinsel ilişkiye zorlamak; kişinin rızası olmaksızın cinsel nitelikli eylemlerde bulunmak; cinselliği bir tehdit, sindirme ve kontrol etme aracı olarak kullanmak cinsel şiddet eylemlerindedir (Ayşegül Sili Kalem, 2019).

Flört şiddeti;

- Flört şiddeti partneri kontrol etmek veya partnere fiziksel, cinsel ya da psikolojik bakımdan zarar vermek amacıyla yapılan, partnerin kişisel bütünlük ve gelişimini engelleyen veya tehdit eden tüm davranışlardır (Üstünel, 2020).
- Şiddetin amacı kadının davranışlarını kontrol etme ve bu şekilde onun üzerinde bir baskı oluşturmaktır. Toplumsal cinsiyet rolleri, aile yapısı ve sosyo-kültürel normlar flört şiddetinin temelinde yatan nedenlerdendir.
- Flört şiddeti her tür şiddet olgusu ile karşımıza çıkabilir. Fiziksel, cinsel, psikolojik, ekonomik şiddet ve sosyal taciz en çok karşılaşılan şiddet tipleridir.

Siber Şiddet- Dijital Taciz

- **Dijital taciz** hedef seçilmiş bir kişiye sürekli olarak saldırgan veya cinsel içerikli mesajlar gönderilmesi şeklinde tanımlanmaktadır
- İstenmeyen iletişim, istenmeyen cinsel içerikli mesajlaşma, siber zorbalık ve kadın düşmanlığı gibi davranışlar, kişiyi ısrarlı biçimde iletişim kurmaya davet etmek ya da iletişimi bitirmesine imkân vermemek de taciz davranışlarındandır (Baştürk, 2020).
- Microsoft tarafından 2017 yılında yayınlanan Digital Civility Index Global raporunda çevrim içi ortamda 13-17 yaş aralığındaki kız çocuklarının, aynı yaş aralığındaki erkek çocuklarına göre yaklaşık %10 oranında daha fazla tacize uğradığı belirtilmektedir. Araştırmada, kız çocukları gibi, yetişkin kadınların yarısından fazlasının (%56) doğrudan ya da dolaylı biçimde tacize maruz kaldığı görülürken; yetişkin erkeklerin tacize maruz kalma oranlarının daha düşük olduğu belirtilmektedir.
- Siber şiddet örnekleri siber cinsel taciz, siber taciz, siber takip, itibar zedelenmesi ve siber saldırı olmak üzere beş alt kategoride sınıflandırılmaktadır (Temur-Şimşekcan, 2018). Kadınların en fazla maruz kaldıkları siber şiddet örneği istenmeyen mesajlara maruz kalma iken diğer takip eden örnekler cinsel içerikli mesajlar / medya gönderilmesi ve profilinin takip edilmesidir (Temur-Şimşekcan, 2018).

Siber Şiddet- Dijital Taciz

- Siber Şiddet rnekleri siber cinsel taciz, siber taciz, siber takip, itibar zedelenmesi ve siber saldırı olmak üzere beş alt kategoride sınıflandırılmaktadır (Temur-Şimşekcan, 2018). Kadınların en fazla maruz kaldıkları siber Şiddet rneĐi istenmeyen mesajlara maruz kalma iken diğer takip eden örnekler cinsel içerikli mesajlar / medya gönderilmesi ve profilinin takip edilmesidir (Temur-Şimşekcan, 2018).

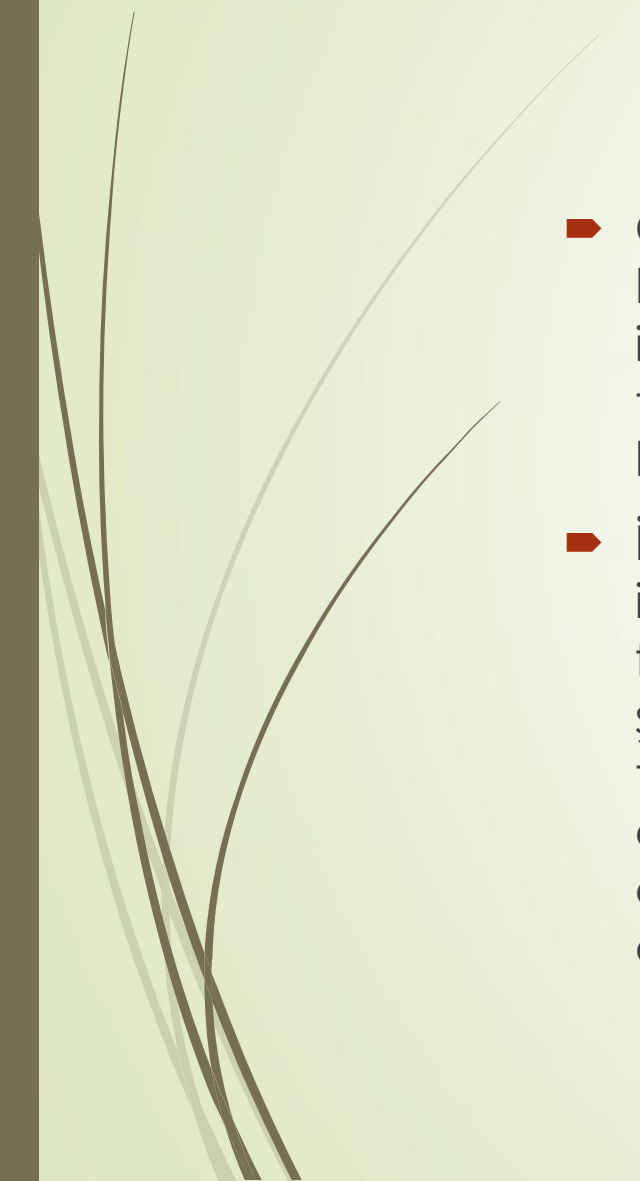
ŞİDDETİN ETKİLERİ

Şiddetin Fiziksel Etkileri

- Şiddetin gözle görülebilir etkilerinin başında yaralar, çürükler, kırıklar gibi bedene yönelik hasarlardır (Öztürk, Öztürk ve Tapan, 2016). Şiddet mağduru kadınlar şiddet mağduriyetinden kaynaklı pek çok sağlık sorunu ile karşı karşıya kalmakta ölümlerle sonuçlanan vakalar da mevcuttur.
- Ortaya çıkan bu durum ile birlikte şiddete uğrayanın yani kadının, hem kişiliğine hem de sağlığına karşı yapılmış çok ciddi hak ihlalleri söz konusu olmaktadır (Öztürk, Öztürk ve Tapan, 2016).
- Aile içinde kadına yönelik gerçekleştirilen şiddette ailenin diğer bireyleri ve özellikle çocuklar zarar görebilmektedir.

Şiddetin Psikolojik Etkileri

- Şiddete maruz kalan kadınların yoğun biçimde suçluluk, yalnızlık, korku, çaresizlik, kendine güvensizlik, gerginlik ve huzursuzluk gibi duygulanımlar içinde kaldıklarına dikkat çekerek, bu kişilerde akut stres bozukluğu, travma sonrası stres bozukluğu, anksiyete bozuklukları, alkol madde bağımlılığı, depresyon gibi bir çok psikiyatrik rahatsızlık görülme olasılığı ortaya çıkmakla birlikte kendine zarar verme davranışları veya intihar girişimleri de görülebilmektedir.
- Şiddet olayları yaşamış kadınlarda en sık karşılaşılan psikolojik sorunun **Travma Sonrası Stres Bozukluğu** (kısaltmasıyla **TSSB**) olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.
- Batı ülkelerinde yapılan araştırmalar eş şiddetine uğramanın kadınlarda TSSB olasılığını **dört kat**, depresyon olasılığını ise **üç kat** arttırdığını göstermektedir.
- Herhangi bir cinsel ya da fiziksel şiddet görmemiş ve sadece psikolojik şiddet görmüş kadınların üçte birinde (%35) TSSB geliştiği görülmüştür.

-
-
- Cinsel şiddete maruz kalan kadınlarda kendi bedenlerinden utanç duyma, bedenlerine dokunamama gibi durumlar görülmektedir. Yabancı bir erkek ile yakın durmak, karanlıkta uyumak, evde yalnız oturmak gibi durumlar tehdit algısı ile kaygı yarattığı için kadınların bu gibi ortamlardan kaçınmaktadırlar.
 - İntihar düşüncesi ve hayali, değersiz olduğuna yönelik mesajları içselleştirmesi nedeniyle bedeniyle ilgili yanlış düşünceler, kendine bilerek fiziksel zarar verme ve yaralama eğiliminde artış, strese dayalı fiziksel şikâyetler, uykuya dalmakta güçlük, korkulu rüyalar görme, korku, dikkatini toparlayamama gibi durumlar görülmektedir. Özellikle çocukluk çağında cinsel şiddete uğrayan kadınlar korku, utanç, öfke gibi duyguları azaltabilmek için kendini kesme, yaralama, yakma gibi kendine zarar verme davranışları sergileyebilirler.

Şiddetin Sosyal Etkileri

Birçok kadın, gördüğü tüm şiddet türlerine rağmen sosyal statü kaygısı, toplumsal ve ailevi baskılar, özellikle ekonomik baskı ve kaygılar, sosyal çevre baskısı, kendine güvenmeme ve toplumsal cinsiyet rollerinin etkisiyle evliliklerini, ilişkilerini sürdürmeye devam etmekte ve bir gün düzelir diye ümit ederek bu tür muamelelere sessiz kalmaktadır.

Yaşam kalitesinin düşmesi, intihar, cinayet, taciz, tecavüzün artması, suçun artması, verimliliğin azalması, toplumsal gelişimin yavaşlaması, demokratik süreçlere katılımın azalması, şiddetin etkilerinin kuşaktan kuşağa aktarılması şiddetin toplumsal yaşama olumsuz etkilerinden bazılarıdır.

Çocuđa Etkileri

- Fiziksel Őikayetler, uyku bozuklukları, altını ıslatma, gelişim geriliği, terk edilme korkusu, öldürüleceği veya anne babasının birbirini öldüreceği korkusu, öfkelenmekten veya başkalarının öfkelenmesinden korkma, yüksek düzeyde anksiyete, yeme bozukluğu, çevresini emniyetsiz ve güvensiz bulma, yoğun çaresizlik ve Şiddeti önleyemediği için suçluluk duyma, ihmale ve istismara uğramaya daha açık hale gelme, travmatik olaylara Őahit olma ve aynı Şiddeti görme tehlikesiyle karşı karşıya kalma, okulda arkadaşları, öğretmenleri veya dersleri ile ilgili problemler yaşama, diğer çocuklara Şiddet uygulama ya da diğer insanlardan ürkme, çekinme eğilimi Şiddetin çocuklar üzerindeki önemli etkilerindendir.

KAYNAKÇA

- <https://datem.com.tr/blog/kadina-yonelik-siddet-ve-psikolojik-etkileri/>
- <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/184934>
- https://insamer.com/tr/kadina-yonelik-siddet_1996.html
- https://insamer.com/tr/kadina-yonelik-siddet_1996.html#:~:text=Kad%C4%B1na%20%C5%9Eiddetin%20Sonu%C3%A7lar%C4%B1&text=Yo%C4%9Fun%20korku%2C%20panik%2C%20endi%C5%9Fe%2C,yeme%20ve%2Fveya%20uyku%20pr oblemleri
- <https://npistanbul.com/kadina-yonelik-siddetin-psikolojik-sonuclari>
- https://www.microsoft.com/en-us/digital-skills/digital-civility?activetab=dc_reports:primaryr5
- <https://www.newslabturkey.org/dijital-taciz-siddet-ve-cinsiyet/>
- Kalem, A. S. (2019). Kadına yönelen çevrimiçi tehdit: siber şiddet. Cyberpolitik Journal, 4(8), 259-272.
- Kolektif (2008). Kadına yönelik şiddetin önlenmesi el kitabı, Kadın Dayanışma Vakfı, Ankara.
- Lök, N., Başoğlu, C., Öncel, S., Altınay, A. G. ve arat, y. (2016). Aile içi şiddetin çocuk üzerindeki etkileri ve psikosozyal desteğin önemi. Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar,8(2), 155-161.
- Öztürk, Ö., Öztürk, Ö. ve Tapan, B. (2016). Kadına yönelik şiddetin kadın ve toplum sağlığı üzerine etkileri. Sağlık Akademisyenleri Dergisi, 3(4), 139-144.
- Temur-Şimşekcan, N. (2018). Toplumsal cinsiyete dayalı şiddetin bir başka biçimi: siber şiddet, Yüksek Lisans Tezi (Tez no: 488537). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi.
- Zara Page, A. ve İnce, M. (2008). Aile içi şiddet konusunda bir derleme. Türk PsikolojiYazılar, 11 (22), 81-94.